

УДК 007:304:070

DOI [https://doi.org/10.18524/2307-8332.2025.2\(32\).350478](https://doi.org/10.18524/2307-8332.2025.2(32).350478)

Ірина НЕЧИТАЛЮК

кандидат філологічних наук, доцент
доцент кафедри української літератури та компаративістики
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна
niw2010@ukr.net
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8826-2766>

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІТЕРАТУРА ОДЕЩИНИ» В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»

У статті йдеться про особливості контенту дисципліни «Література Одещини», котра належить до вибіркового блоку ОПП «Українська мова та література» другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня. Наголошено, що курс є важливим елементом магістерської підготовки студентів-філологів в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Присвячений літературній мапі Одеси, він систематизує інформацію про літературний процес одеського регіону від давнини до сучасності. Основний акцент у дисципліні зосереджено на літературі ХХ – початку ХХІ століття. Курс охоплює десятки імен, творів, збірок тощо. Дисципліна хоч і належить до блоку вибірових дисциплін, усе ж є знаковою для здобувачів вищої освіти: вона сприяє особистісному і професійному розвитку студентів, котрі самі вибудовують власну освітню траєкторію на Півдні України, розвитку ними soft skills, занурення в галузевий і регіональний контексти, збільшення можливостей саморозвитку і максимально ефективного фахового наповнення. Курс дозволяє по-новому подивитися на українську літературу і літературу нацменшин з погляду регіональної специфіки. Дисципліна розширює знання про мистецтво слова рідного краю, формує навички дослідницько-пошукової роботи в галузі літературного краєзнавства. Вона має інтенції стати літературним середовищем, яке захопить магістрів до читання, познайомить із творами регіону, створить поле для популяризації сучасної української літератури. Опанування питань, винесених на обговорення в межах курсу, посилить інтерес до наукових гуртків, літературних свят, зустрічей, фестивалів, інших заходів в Одесі, які сприятимуть формуванню читацької культури. Курс відкриває перспективи проведення майстер-класів, екскурсій Одесою, організації творчих зустрічей, літературних віталень тощо. Це все сприятиме розвитку світогляду студентів-філологів.

Ключові слова: література, Одещина, дисципліна, регіональний контекст, літературна мапа.

Постановка завдання. Підготовка філологів другого (магістерського) рівня освіти – складне і багатокомпонентне завдання, яке ставлять перед собою філологічні факультети вищих навчальних закладів. Наповнення освітніх програм, у яких поєднано обов'язкові і вибіркові навчальні дисципліни, має місце практична підготовка, має вирізнятися цілісністю, демонструвати взаємозв'язок між складниками, комплектуватися з урахуванням багатьох вимог, серед яких першорядні такі: наповнення дисциплінами, що впроваджують сучасні знання з базового фаху – лінгвістики і літературознавства, створюють умови для формування рівня професійної культури та інтеграції особистості в національну і світову культуру, формують світогляд, що відповідає сучасному рівню знань. Вибіркові дисципліни в індивідуальному плані філолога є не менш важливими в порівнянні з обов'язковими компонентами, адже саме вони опредмечують особистісні пріоритети здобувача в навчанні і нерідко згодом по його завершенню. Чимало здобувачів спеціальності «Філологія», які потім вирішують продовжити навчання в аспірантурі, починають формувати свою особисту лінгвістичну чи літературознавчу траєкторію саме завдяки вибірковим компонентам. Перелік вибіркових компонентів освітніх програм, які щороку можуть переглядатися, відтак має бути максимально гнучким, динамічним, постійно відкритим до нововведень. Разом із тим, серед вибіркових компонентів мають бути й такі, які складають підґрунтя підготовки магістра-філолога з огляду на регіональні особливості самої підготовки, місця подальшого працевлаштування випускника. На нашу думку, однією з таких дисциплін магістерської підготовки здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова є «Література Одещини», на чинниках наповнення якої варто зупинитися окремо, адже такий досвід формування ВК може бути корисним для інших викладачів України, котрі пропонують дисципліни з урахуванням особливостей регіону, у якому функціонує вищий навчальний заклад.

Отже, **об'єктом** дослідження в цій статті є РП і силабус ВК «Література Одещини» для студентів другого (магістерського) курсу освітньо-кваліфікаційного рівня освіти [2], а **предметом** – чинники її створення і наповнення з огляду на літературознавчу підготовку філологів в університеті.

Виклад основного матеріалу. Дискусії про важливість врахування регіонального складника у підготовці здобувачів вищої освіти в Україні ведуться здавна. Необхідно тут, наприклад, згадати погляди Ю. Бойчука, В. Борисова, О. Чехратова [1], О. Ігнатюк, О. Романовського, С. Резнік, І. Пасько, І. Костири [4], І. Пасько [10], Т. Клубочкіної [5] тощо. Наприклад, Т. Клубочкіна переконана, що «література рідного краю є складником науки про літературу, зосереджується на вивченні художніх творів, фольклорних надбань, образів, натхненних природою, історичними подіями, традиціями, звичаями і побутом певного регіону» [5, с. 109]. Літературу певної місцевості авторка вважає чинником розвитку особистості, «що передбачає глибоке та систематичне вивчення літератури

кожного регіону держави» [5, с. 109]. Звісно, літературний процес певного регіону є частиною загального літературного процесу України, між тим вивчення специфіки, змісту, мовно-стилістичних особливостей творів окремої території України з огляду на її історичні, етнічні, мовні та інші особливості є важливою частиною підготовки філологів будь-якого рівня і магістрів зокрема.

Виклад основного матеріалу. Навчальну дисципліну «Література Одещини» укладено в річці інших тотожних курсів, як-от: «Література Великої Волині: українсько-польський фронтір» (Волинський національний університет імені Лесі Українки); «Література багатокультурного Львова» (Львівський національний університет імені Івана Франка), «Літературне краєзнавство Прикарпаття» (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника) тощо. Мета «Літератури Одещини» – дати уявлення здобувачам освіти про особливості літературної мапи Одеси і Одеської області у ХХ – ХХІ століттях, створити в здобувачів цілісне уявлення про літературу рідного краю з огляду на трактуванні її як частини загальноукраїнського культурного дискурсу [7]. Дисципліна має стати літературним середовищем, яке заохотить магістрів до читання, познайомить із творами регіону, створить поле для популяризації сучасної української літератури. Імовірно, серед студентів виявляться й ті, хто самі пишуть вірші, новели чи есеї. Це посилить їх інтерес до наукових гуртків, літературних свят, зустрічей, фестивалів, інших заходів, які сприятимуть формуванню читацької культури. Курс відкриває перспективи проведення майстер-класів, екскурсій Одесою, організації творчих зустрічей, літературних віталень тощо. Це все сприятиме розвитку світогляду студентів-філологів.

Названий курс, безперечно, побудований на свіжому емпіричному матеріалі, виглядає системним, цілісним, є актуальним і дуже потрібним здобувачам освіти, котрі потім у школі викладатимуть предмет «Література рідного краю». Студенти зможуть спостерігати за певними процесами, акцентованими в змісті курсу, буквально наживо, адже художні твори, написані одеситами, іншими авторами, які дотичні до Одещини тою чи тою мірою, на очах здобувача наповнюють літературний процес в Україні і продуктивно маркують Одесу на літературній мапі нашої держави.

Першорядна увага тут приділяється питанням мотивіки і проблематики, характерології, жанрово-стильової динаміки. Здобувачі освіти зможуть збагнути, що літератури Одещини – це багатий багатонаціональний наратив, який творить, відбиває і проектує своєрідність Півдня України. Через порівняльні контексти пропонується пізнати етнічні, культурні, соціально-політичні, психологічні, ментальні особливості Одещини як «свого» краю для митців різних національних традицій. У курсі йдеться про те, що «одеський» текст сформований у культурній свідомості відомими літературними творами, які моделюють історично і ментально картини «одеського» і українського світу. Дисципліна передбачає вивчення багатьох творів минулого і сучасності, орієнтованих на широкий спектр вражень, що містять і переживання художньо-інтелектуаль-

ного досвіду: Валентина Мороза, Олекси Різниченка, Дмитра Шупти, Віталія Березінського, Віталія Рутківського, Івана Рядченка, Юрія Трусова, Олександра Уварова, Володимира Гетьмана, Бориса Нечерди, Станіслава Стриженюка, Олекси Шеренгового, Станіслав Конака, Бориса Херсонського, Ганни Костенко, Василя Полтавчука, Сергія Дмитрієва, Миколи Щербаня, Дмитра Журавля, Олександра Тарасенка, Марини Забуранної, Валерія Пузіка, Ганни Костенко тощо. Серед завдань дисципліни є такі: «простежити загальні закономірності й логіку розвитку літературного процесу Одещини; простежити розвиток літератури з XIX століття і до сьогодення; розкрити сутність культурно-історичних феноменів письменників-одеситів; визначити місце Одеси в контексті української та світової літератури; навчити здобувачів читати, коментувати й аналізувати твори українського письменства» [2].

Важливо, що дисципліна має інтенцію оновлення, адже постійно з'являються нові збірки, твори, інтерв'ю письменників у медіа. Скажімо, лише за останні кілька років побачили світ такі книги Валерія Пузіка: збірка оповідань «Мисливці за щастям», збірка віршів «Три медалі в шухляді», збірка есеїстики «З любов'ю – тато», збірка віршів, видана у Польщі, «Carmina Burana».

Дисципліна «Література Одещини» передбачає опанування двох модулів. У першому йдеться про феномен одеської ідентичності крізь призму мистецтва слова і осмислення творчості українських митців, дотичних до Одеси, у XIX – початку XX ст. Передбачено осмислення корпусу текстів, котрі репрезентують «одеський міф» і огляд творчості творців цього міфу. Також передбачено огляд митців «одеської плеяди» у 20-х рр. XX ст. Предметно передбачається вивчення образу Одеси у творчості Івана Нечуя-Левицького, Лесі Українки, Івана Франка, а потім Юрія Яновського і Миколи Вороного. Окремим блоком передбачається вивчення одеського наративу у творчості неокласиків і футуристів.

Другий блок дисципліни охоплює період шістдесятництва. Предметно і комплексно опановується творчість Миколи Холодного, Анатолія Колісниченка, Олекси Шеренгового, Богдана Сушинського, Григорія Клочека, Володимира Яворівського, Петра Осадчука. Передбачено текстуальний аналіз романів «Танжер» Івана Козленка та «Щурки-гілки» Ганни Костенко з використанням різноманітних методологій.

Окремою лінією вивчення проходить опанування спадщини відомих українських письменників-мариністів: Ярослава Окуневського, Миколи Трублаїні, Езра Мар'ямови, Юрія Яновського, Майка Йогансена, Леоніда Тендюка, Віктора Сильченка, Анатолія Шевченка, Олекси Шеренгового, присвяченої подіям поблизу Чорного моря і морським мотивам. Ще одним аспектом спілкування викладача і студентів у межах курсу «Література Одещини» має стати аналіз літературознавчого доробку науковців-одеситів: О. Шупти-В'язовської, Є. Прісовського, В. Полтавчука, В. Фаценка, Г. В'язовського, Н. Шляхової, Є. Черноіваненка тощо.

Скажімо, аналізуючи творчість випускниці філологічного факультету Одеського національного університету, кандидатки філологічних наук, членкині Спілки письменників України (з 17-ти років), перекладачки, редакторки, авторки телеграм-каналу «В епіцентрі невідомості» Ганни Костенко важливо наголосити на різножанровій творчості письменниці, котра осучаснює в тому числі й «одеський» міф у літературний спосіб. Не зайвим буде озвучити конкурсні здобутки одеської письменниці: лауреатка премії Книга року-2017 «Глиняний кіт» у номінації «Проза», лауреатка літературної премії «Благовіст» 2016 року в номінації «Проза» за книгу «Те, що позбавляє сну», лауреатка премії Книга року-2015 «Глиняний кіт» у номінації «Проза» (роман «Те, що позбавляє сну»), лауреатка конкурсу «Смолоскип» у 2010 році (III премія, секція «Проза»), лауреатка міжнародної молодіжної літературної україно-німецької премії ім. О. Гончара у 2007 (за цикл оповідань «Медуза у хмарах»), переможниця літературного конкурсу «Витоки» Національного університету «Острозька академія» в номінації проза (2011), переможниця Міжнародного літературного конкурсу «Гранослов–2005» [6]. Твори Ганни Костенко друкувалися у виданнях «Літературна Одеса», «Буковинський журнал», альманахах «Київська Русь» та «Бульвар Французький».

У процесі аналізу її роману «Те, що позбавляє сну...», важливо звернути увагу на жанрові особливості цього твору, який позиціонується як постмодерний роман-колаж. Ідеться про твір, який «зачаровує читачів майстерністю відтворення стану душі людської, глибоким психологізмом, винятковим співчуттям до свого героя, філософією та різноманітністю проблем» [3, с. 117], який порушує важливі для сьогодення проблеми самотності, першості в суспільстві, віри в Бога, мистецтва і його ролі в житті людини. Важливо наголосити на місці твору в естетиці постмодернізму, на чималій кількості прийомів цього художнього напрямку, зокрема на епатажності, вульгарності, іронічності тощо. Докорінно важливо акцентувати на урбаністичній топології у творі, яка легко оприявнює Одесу: «Локації у тексті чітко прописані, хоч назви міста немає, проте певні асоціації з улюбленим місцем відпочинку одеської богемии присутні» [8]. Ідеться про місто як мультикультурний феномен, своєрідну амальгаму стилів, знаків, символів, різновекторних традицій і впливів.

Аналіз роману «В епіцентрі глухої невідомості» доцільно розглядати крізь оптику наративних студій. Важливо наголосити на думках головної героїні, ім'я якої залишається за лаштунками оповіді, та її діяч. Читач твору у чомусь перебуває у свідомості цієї героїні. У такий спосіб вибудовується власна суб'єктивна реальність, котра містить спогади, враження, усе пережите, побачене й почуте, тож відбувається ідентифікація людини в об'єктивному світі, котра по-своєму оформлює власний життєвий досвід, а читач мусить прийняти правила гри і погодитися з тим, про що йтиметься у внутрішньому світі дівчини. «Мікророман Ганни Костенко відбиває стратифіковане розуміння людської сутності. Поляризація ідей полягає в тому, що героїня переконана в тому, що

близиться війна, як ми вже зазначали, вона бачить численні знаки (серед яких найбільш потужним симптомом є ігнорування більшістю пам'яті про локальну війну на Донбасі)» [9, с. 135].

Аналіз збірки Ганни Костенко «Медуза у хмарах», однієї з перших колекцій її оповідань, доцільно побудувати з відсиланням до ідей екзистенційних аспектів буття людини в сучасності, винятковими серед яких є проблеми самотності, моральної порожнечі, психічної і психологічної безпритульності, роздвоєності, абсурдності людського буття в неспокійному світі. Також доцільно поговорити про концепцію іншого світу, яка реалізується через мотиви театральності та гри. В окремих випадках не зайвим буде звернутися до оніричної образності, психологічно забарвлених художніх деталей, символів та семантичних опозицій «Я – інший», «Я – Він». Важливо звернутись до філософської та асоціативної заглибленості під час аналізу поезики новел і оповідань, котрі сприяють розкриттю внутрішнього світу героїв, окреслюють різні виміри їх буття, віддзеркалюють реальність.

Висновки. Отже, навчальна дисципліна «Література Одещини» є важливим елементом магістерської підготовки студентів-філологів в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Присвячена художній мапі Одеси, вона систематизує інформацію про літературний процес одеського регіону від давнини до сучасності. Основний акцент у дисципліні зосереджено на літературі ХХ – початку ХХІ століття. Курс охоплює десятки імен, творів, збірок тощо. Дисципліна хоч і належить до блоку вибіркових дисциплін, усе ж є знаковою для здобувачів вищої освіти: вона сприяє особистісному і професійному розвитку здобувачів, котрі самі вибудовують власну освітню траєкторію на Півдні України, розвитку ними soft skills, занурення в галузевий і регіональний контексти, збільшення можливостей саморозвитку і максимально ефективного фахового наповнення. Курс дозволяє по-новому подивитися на українську літературу і літературу нацменшин з погляду регіональної специфіки. Дисципліна розширює знання про мистецтво слова рідного краю, формує навички дослідницько-пошукової роботи в галузі літературного краєзнавства.

Література

1. Бойчук, Ю., Борисов, В., & Чехратова, О. (2024). Роль вибіркових дисциплін у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої педагогічної освіти. *Новий коле́гіум*, 4(116), 78–85. <https://doi.org/10.34142/nc.2024.4.78>
2. Філологічний факультет ОНУ імені І. І. Мечникова (2025). *Дисципліни вільного вибору*. Взято 01.09.2025 з <http://philolog.onu.edu.ua/uk/dokumenty>
3. Іванченко, В. (2018). «Те, що позбавляє сну...» Г. Костенко: карнавальний відгук на життя. *Молодий вчений*, (5(57)), 114–118.
4. Ігнатюк, О., Романовський, О., Резнік, С., Середа, Н., & Костира, І. (2025). *Галузевий та регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти другого та третього рівнів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»*. Взято 01.09.2025 з <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/2b425aaa-2e80-4157-ad48-55058e7ce76d/content>
5. Клубочкіна, Т. (2025). *Література рідного краю як чинник формування читачької культури здобувачів вищої освіти*. Взято 01.10.2025 з <http://ir.dspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6259/>

6. Малютіна, Н. П. (2014). Костенко Ганна Костянтинівна. *Енциклопедія сучасної України*. Взято 01.10.2025 з <https://esu.com.ua/article-3951>
7. Нечиталюк, І. В. (Упоряд.). (2023). *Література Одещини*: електронні метод. вказівки для підготовки до аудиторних занять для студентів очної та заочної форм навчання філологічного факультету другого (магістер.) рівня вищ. освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література (23 с.). Одеса: Астропринт.
8. Нечиталюк, І. (2025). Літературна Одеса: ревізії та контексти ХХІ сторіччя. У Я. Лавський, & Н. Малютіна (Ред.), *Одеса і Чорне море як літературний простір*: II міжнародна наукова конференція, Одеса, 15–16 вересня 2016 р. (с. 117–127). Бялисток–Одеса. (Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura/Historia; 33. Studia Odeskie, T. 2). Взято 01.09.2025 з https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/10492/1/L_Neczytaluk_Literaturna_Odesa.pdf
9. Нечиталюк, І. (2025). Та, що зберігає пам'ять та завбачає майбутнє: образ головної героїні у мікроромані письменниці-одеситки Ганни Костенко В епіцентрі глухоті невідомості. *Bibliotekarz Podlaski*, 64(3), 133–144. <https://doi.org/10.36770/bp.945>
10. Пасько, І. (2023, 29 жовтня). *Література рідного краю в школі: проблеми, значення і підходи (докладна аналітика)*. Нова українська школа (НУШ). Взято 01.09.2025 з <https://nus.org.ua/2023/10/29/literatura-ridnogo-krayu-v-shkoli-problemy-znachennya-i-pidhody-dokladna-analytika/>

References

1. Boichuk, Yu., Borysov, V., & Chekhratova, O. (2024). Rol vybirkovykh dystsyplin u formuvanni individualnoi osvithoi traiektorii zdobuvachiv vyshchoi pedahohichnoi osvity [The role of elective subjects in shaping the individual educational trajectory of applicants for higher pedagogical education]. *Novyi Kolehium* [New Collegium], 4(116), 78–85. <https://doi.org/10.34142/nc.2024.4.78> [in Ukrainian].
2. Faculty of Philology, Odesa I. I. Mechnikov National University. (2025). *Dystsypliny vilnoho vyboru* [Free choice disciplines]. Retrieved September 01, 2025, from <http://philolog.onu.edu.ua/uk/dokumenty> (access date 1.09.2025) [in Ukrainian].
3. Ivanchenko, V. (2018). “Te, shcho pozbavliaie snu...” H. Kostenko: karnavalnyi vidhuk na zhyttia [“That which deprives sleep...” G. Kostenko: a carnival response to life]. *Molodyi Vchenyi* [Young scientist], (5(57)), 114–118. [in Ukrainian].
4. Ihnatiuk, O., Romanovskyi, O., Reznik, S., Sereda, N., & Kostyria, I. (2025). *Haluzevyi ta rehionalnyi kontekst pidhotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity druhoho ta tretoho rivniv spetsialnosti 011 “Osvitni, pedahohichni nauky”* [Sectoral and regional context of training of second and third level higher education applicants in specialty 011 “Educational and pedagogical sciences”]. Retrieved September 01, 2025, from <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/2b425aaa-2e80-4157-ad48-55058e7ce76d/content> [in Ukrainian].
5. Klubochkina, T. (2025). *Literatura ridnogo kraiu yak chynnyk formuvannia chytatskoi kultury zdobuvachiv vyshchoi osvity* [Literature of the native land as a factor in the formation of the reading culture of higher education students]. Retrieved October 01, 2025, from <http://ir.dspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6259/> [in Ukrainian].
6. Maliutina, N. P. (2014). Kostenko Hanna Kostiantynivna. *Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy* [Encyclopedia of modern Ukraine]. Retrieved October 01, 2025, from <https://esu.com.ua/article-3951> [in Ukrainian].
7. Nechytaliuk, I. V. (Comp.). (2023). *Literatura Odeshchyny*: elektronni metodychni vkazivky dla pidhotovky do audyotornykh zaniat dla studentiv ochnoi ta zaochnoi form navchannia filolohichnoho fakultetu druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti 035 Filolohiia spetsializatsii 035.01 Ukrainka mova ta literatura [Literature of the Odesa region: electronic methodical instructions for preparing for classroom lessons for students of full-time and part-time forms of study of the Philological Faculty of the second (master’s) level of higher education, specialty 035 Philology of specialization 035.01 Ukrainian language and literature] (23 p.). Odessa: Astroprint. [in Ukrainian].
8. Neczytaluk, I. (2025). Literaturna Odessa: revizii ta konteksty XXI storichchia [Literary Odessa: 21st-century revisions and contexts]. In J. Ławski, & N. Maliutina (Eds.), *Odessa i Morze Czarne jako przestrzeń literacka* [Odessa and the Black Sea as a literary space]: 2 international scientific conference, Odessa, 15–16 September 2016 (pp. 117–127). Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura/Historia; 33. Studia Odeskie, Vol. 2. Białystok-Odesa. Retrieved September 01, 2025, from https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/10492/1/L_Neczytaluk_Literaturna_Odesa.pdf (access date 1.09.2025) [in Ukrainian].

9. Nechytaliuk, I. (2024). Ta, shcho zberihaie pamiat ta zavbachaie maibutnie: obraz holovnoi heroini u mikromani pysmennytsi-odesytky Hanny Kostenko V epitsentri hlukhoi nevidomosti [The one who preserves memory and foresees the future: the image of the main character in the micronovel At the Epicenter of Deaf Obscurity by Hanna Kostenko, a writer from Odesa]. *Bibliotekarz Podlaski*, 64(3), 133–144. <https://doi.org/10.36770/bp.945> [in Ukrainian].
10. Pasko, I. (2023, October 29). *Literatura ridnoho kraiu v shkoli: problemy, znachennia i pidkhody (dokladna analityka)* [Literature of the native land in school: problems, significance and approaches (detailed analysis)]. Nova ukrainska shkola (NUSh). Retrieved September 01, 2025, from <https://nus.org.ua/2023/10/29/literatura-ridnogo-krayu-v-shkoli-problemy-znachennya-i-pidhody-dokladna-analytyka/> [in Ukrainian].

Iryna NECHYTALIUK

THE ROLE OF THE DISCIPLINE “LITERATURE OF THE ODESA REGION” IN THE TRAINING OF GRADUATES OF THE SECOND (MASTER’S) LEVEL OF EDUCATION IN THE SPECIALTY “UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE”

The article deals with the features of the content of the discipline “Literature of the Odesa Region”, which belongs to the selective block of the EPP “Ukrainian Language and Literature” of the second (master’s) educational and qualification level. It is emphasized that the course is an important element of the Master’s degree training of Philology students at Odesa I. I. Mechnikov National University. Dedicated to the literary map of Odesa, it systematizes information about the literary process of the Odesa region from ancient times to the present day. The main emphasis in the discipline is focused on the literature of the 20th and early 21st centuries. The course covers dozens of names, works, collections, etc. Although the discipline belongs to the block of elective disciplines, it is still significant for higher education applicants: it contributes to the personal and professional development of students who themselves build their own educational trajectory in the South of Ukraine, the development of soft skills, immersion in industry and regional contexts, increasing opportunities for self-development and the most effective professional content. The course allows you to take a new look at Ukrainian literature and the literature of national minorities from the point of view of regional specificity. The discipline expands knowledge about the art of the word of the native land, forms skills of research and search work in the field of literary local history. It intends to become a literary environment that will encourage masters to read, introduce them to the works of the region, and create a field for the popularization of modern Ukrainian literature. Mastering the issues put forward for discussion within the course will increase interest in scientific circles, literary holidays, meetings, festivals, and other events in Odesa that will contribute to the formation of a reading culture. The course opens up prospects for conducting master classes, excursions around Odesa, organizing creative meetings, literary lounges, etc. All this will contribute to the development of the worldview of philology students.

Keywords: *literature, Odesa region, discipline, regional context, literary map.*